
PhDr. Radek Martinek, Ph.D.

Ústav dějin křesťanského umění

pracovna: 1071

tel.: 220181392

kontakt: radek.norbert@seznam.cz

[IS studium](#)

Životopisná data

- 1995-2001 Magisterské studium, Teorie a dějiny výtvarných umění, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, 2001 státní závěrečná zkouška (Mgr.)
- 2001 Rigorózní zkouška (PhDr.), Teorie a dějiny výtvarných umění, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Diplomová práce: Sakrální výšivky pozdní gotiky a renesance českých a moravských sbírek (1450-1550), vedoucí práce: Ph.D. Ing. Pavol Černý.
- 2001 odborný pracovník Městského muzea v Jaroměři
- 2002-2005 Katolická teologie na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze
- 2005-2007 katolická teologie, Pontificia Universit? Lateranense, Řím (Itálie)
- 2007 kněžské svěcení
- 2007-2013 doktorské studium, Ústavu křesťanského umění, Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze (vedoucí práce: prof. J. Royt)
- 2013: ukončení doktorského studia (zisk "PhD.") na KTF UK, specializace: křesťanské umění novověku, obhájena disertační práce Stavovský oděv katolického kněžstva a jeho zobrazení ve výtvarném umění. Historie - proměny - význam
- od 2010 externí vyučující Katedra kulturních a náboženských studií, Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové (od 2016 odborný asistent tamtéž)
- od 2018 - externí vyučující na KTF UK
- od 2018 – odborný asistent CMTF UP v Olomouci (v rámci grantového programu NAKI II)

Hlavní oblasti zájmu

- Bohoslužebný oděv (historický a formální vývoj), znalectví
- Dějiny liturgie a liturgického umění. Liturgické reálie a symbolické roviny katolické bohoslužby
- Stavovský oděv katolického kněžstva a jeho zobrazování v umění, symbolika odívání, kněžská disciplína a reálie
- Sběratelství (zvláště v církevním prostředí)
- Památkové péče (zvláště v církevním prostředí)
- Ikonografie a hagiografie

Účast na výzkumných projektech

Gotika ve východních Čechách financovaného z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity (NAKI I).

Historické liturgické textilie v českých zemích: metodologie, inventarizace, péče a prezentace (DG18P02OVV035), financovaného z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II).

Bibliografie

Monografie:

- Všechny barvy církve. Barevnost křesťanského oděvu a její význam v tradici západní církve. Monografie k projektu Transkulturní komunikace, Katedra kulturních a náboženských studií PdF UHK, Ostrava 2014. ISBN – 978-80-87853-09-2
- Historie, pořádání a uchování liturgických oděvů – parament, in: Martinek, Radek - Opletová, Jana a kol., Záchrana a inventarizace drobných církevních fondů. Archiválie, knihy, notový materiál a liturgické textilie, Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Olomouc 2008, s. 279–352. ISBN - 978-80-244-2134-6
- Liturgické textilie. Historie, pořádání a uchování. Studijní opora v rámci projektu Katedry historie "Inovace studia Historických věd na Univerzitě Palackého", reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0025, Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Olomouc 2014 (= 2. vyd. Historie, pořádání a uchování liturgických oděvů – parament, 2008)

Kapitoly v monografiích:

- Paramenta královéhradecké katedrály, in: HRUBÝ, Vladimír – NĚMEČEK, Jiří (edd.), Chrám sv. Ducha v životě města a v proměnách času. Katedrála a její sousedé, Hradec Králové 2008, s. 142–151. ISBN - 978-80-86472-38-6

Články v časopisech, sbornících:

- Liturgická roucha zhotovená přešitím z pánských oděvů z fondu státního zámku Žleby, in: ČERNÁ, Alena (ed.), Sborník výzkumných prací. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, Praha 2009, s. 93–98. ISBN – 978-80-86516-31-8
- Karel Boromejský a idea "velkého úklidu" v kostele. Příspěvek dějinám památkové péče v církvi, in: DÁŇOVÁ, Helena – MEZIHORÁKOVÁ, Klára – PRIK, Dalibor (edd.), Artem ad vitam. Kniha k počtě Ivo Hlobila, Praha 2012, s. 553–561. ISBN – 978-80-86890-46-3
- Vytěsněno z paměti: Hra na mši aneb dětské hračky s církevní tematikou z přelomu 19. a 20. století, in: Textil v muzeu / Dětský textil a textilní hračka. Sborník Technického muzea v Brně, Brno 2012, s. 17–22. ISBN – 978-80-86413-92-1
- Nad knížaty a králi? Změna vizuálního obrazu papežství po II. vatikánském koncilu, in: Salve. Revue pro duchovní život 4/2013 (Papežové a koncil), s. 85–102. ISSN 1213-6301
- Paramenta oltáře a chrámových stěn. Textilní výzdoba chrámu v duchu Tridentského sněmu, in: Textil v muzeu / Bytový a interiérový textil. Sborník Technického muzea v Brně, Brno 2013, ISBN – 978-80-86413-39-6
- Liturgické textilie, jejich uložení a péče o ně ve světle závěrů Tridentského sněmu a církevních dokumentů. Na okraj „preventivního restaurování“ historického textilu, in: Bulletin Moravské galerie v Brně 70, Brno 2014, s. 156–165.
- Kenoze obřadnosti a Druhý vatikánský koncil, Communio. Mezinárodní katolická revue XIX, sv. 76, 3/2015 (Kenoze: Moc v bezmoci), s. 89–96. ISSN 1211-7668
- Portrétní galerie duchovních jako historický a ikonografický pramen k poznání kněžské disciplíny po Tridentském koncilu. Poznámky ke kněžským portrétům z diecézních sbírek, in: POLEHLA, Petr (ed.), 350 let královéhradecké diecéze. Červený Kostelec: Petr Mervart 2015, s. 107–130, ISBN 978-80-7465-160-1
- Zbroj Boží. Spory o kanonicitu tvaru bohoslužebného roucha na pozadí liturgických reforem 19. a 20. století, in: Textil v muzeu. Oděvy a textilní doplňky pro liturgii a obřady, Brno: Technické muzeum v Brně, 2015, s. 14–26., ISBN – 978-80-87896-25-9
- Jiří Jindřich z Mayerswaldu († 1747). Olomoucký kanovník a jeho fundace liturgických rouch olomoucké katedrále. Poznámky k počátkům výzkumu největší středoevropské kolekce parament, in: Textil v muzeu. Oděvy a textilní doplňky pro liturgii a obřady, Brno: Technické muzeum v Brně, 2015, s. 42–48, ISBN – 978-80-87896-25-9
- Paramenty. Liturgické textilie. Výstava na Bratislavském hradě 24. června 2015 - 17. ledna 2016 (recenze), in: Textil v muzeu. Oděvy a textilní doplňky pro liturgii a obřady, Brno: Technické muzeum v Brně, 2015, s. 169–171. ISBN – 978-80-7480-131-0
- Mezi askezí a pohoršením. Oděv nižšího duchovenstva ve vrcholném středověku, in: NACHTMANNOVÁ, Alena – KLAPETKOVÁ, Olga (edd.), Oděv v Čechách ve středověku a raném novověku. Sborník příspěvků ze specializované konference uspořádané Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech v Praze 2016, Praha 2017, s. 91–107; ISBN 978-80-86516-88-2
- Reforma šatů a reforma mravů. Na okraj disciplíny katolického kněžstva v potridentském období, in: NACHTMANNOVÁ, Alena – KLAPETKOVÁ, Olga (edd.), Oděv v Čechách ve středověku a raném novověku. Sborník příspěvků ze specializované konference uspořádané Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech v Praze 14. října 2015, Praha 2016, s. 98–110. ISBN – 978-80-86516-83-7
- Zámecké kaple a jejich bohoslužebná vybavení jako předmět historicko-liturgického bádání, Zprávy památkové péče 78/2018, č. 4, s. 307–316. ISSN 1210-5538
- Mezi reformou a reformací. Oděv prelátů v časech krize, in: NACHTMANNOVÁ, Alena – KLAPETKOVÁ, Olga (edd.), Móda a oděv doby renesance. Sborník příspěvků ze specializované konference uspořádané Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech v Praze 2017, Praha 2018, s. 103–115. ISBN 978-80-86516-93-6
- Mezi starým a novým. Oděv a disciplína katolického kněžstva v konfrontaci s moderním světem, in: NACHTMANNOVÁ, Alena – KLAPETKOVÁ, Olga (edd.), Společenská role médy po vzniku Československé republiky. Sborník příspěvků ze specializované konference uspořádané Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech v Praze 2018, Praha 2019, s. 77–94. ISBN 978-80-86516-93-6

Katalogy výstav (spoluautor):

- Katalogová hesla (kasule s reliéfní výšivkou z Tovačova, kasule mariánská s kolínskými bortami z Tovačova), in: HLOBIL, Ivo – PERŮTKA, Marek (edd.), *Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400-1550. III. Olomoucko, katalog výstavy, Olomouc 1999*, s. 575–577. ISBN – 80-85227-34-7
- katalogová hesla (kasule z Rohenic u Opočna, kat. č. 10, s. 46; kasule s výšivkou bolestné Panny Marie, kat. č. 24, s. 51–52; Soubor proboštských parament z Poděbrad, kat. č. 74, s. 74–75; Mešní souprava, kat. č. 112, s. 82–83), in: HRUBÝ, Vladimír - PANOCH, Pavel (edd.), *Ke slávě Ducha. Sedm století církevního výtvarného umění v Královéhradecké diecézi, katalog výstavy (Pardubice, Východočeská galerie, 20. 12. 2002 – 31. 8. 2004), Pardubice 2002*. ISBN – 80-85112-39-6
- *Divini cultus gratia paratum. Liturgický textil a bohoslužba v barokní Olomouci*, in: JAKUBEC, Ondřej – ELBEL, Martin (edd.), *Olomoucké baroko. Výtvarná kultura let 1620 – 1780, sv. 2, Olomouc 2010*, s. 484–488. ISBN – 978-80-87149-38-6
- *Tamtéž katalogová hesla (kasule fialová s vyšívaným pruhem, zelená vyšívaná kasule s motivy vinařských nožů s erbem kardinála Františka Dietrichsteina, kasule vyšívaná s aplikovanou dřevořezbou světce, velum na kalich s výšivkou květin, stříbrná kasule olomouckého dómu, červený pontifikální parament biskupa Karla z Liechtensteinu - Castelcornu, smuteční kasule biskupa Braidy se stříbrnou výšivkou, kasule červená sametová s motivem Jazyka sv. Jana Nepomuckého ze Svatého Kopečka, Dalmatika s ověsky ze Svatého Kopečka, kasule červená vyšívaná s erbem kardinála W. Schrattenbacha, vyšívaná kasule s výjevy ze života sv. Karla Boromejského, kasule s naturalistickým vzorem s krajinnými výseky s erbem kanovníka Jiřího Jindřicha Mayera z Mayerswaldu, červená kasule s vyšívaným stříbrným pruhem s erbem kanovníka Jiřího Jindřicha Mayera z Mayerswaldu, pontifikální parament zvaný korunovační, mitra se zlatou výšivkou)*, s. 548–558.
- *Důstojnost krásy. Liturgické textilie 17. - 20. století z fondu olomoucké katedrály, Krypta dómu sv. Václava v Olomouci, 15.5. - 28. 9. 2013; k tomu stejnojmenný tištěný výstup (12 s.)*

Expozice

(2015) *Andělé na návrší. Expozice sakrálního umění ze sbírek Královéhradecké diecéze, návrh expozice (libreto, výběr exponátů, texty), společně s Mgr. Petrem Arijčkem (NPÚ Josefov), Litomyšl, kostel Povýšení svatého kříže*